

OCR RĘKOPISÓW: TRANSKRIBUS I POKREWNE NARZĘDZIA

mgr Magdalena Kaczmarek

*CZEŚĆ,
JESTEM...*

Magdalena Kaczmarek

Doktorantka III roku historii

Pasjonatka AI i nowoczesnych technologii

magdalena.kaczmarek@doktorant.ujd.edu.pl



Co to jest OCR?

OCR (Optical Character Recognition) – optyczne rozpoznawanie znaków to technologia konwertująca obrazy tekstu (skany, zdjęcia dokumentów) na edytowalny tekst cyfrowy.

Tradycyjny OCR

- Rozpoznaje druk
- Wymaga czystego obrazu
- Słaby na rękopisy
- Tesseract, ABBYY

OCR z ML/AI

- Uczy się wzorców
- Lepszy na zniszczone dok.
- Rozpoznaje style pisma
- Google Vision, AWS Textract

Modele językowe

- Rozumie kontekst
- Korekta błędów OCR
- Interpretacja treści
- Claude, GPT-4, Gemini



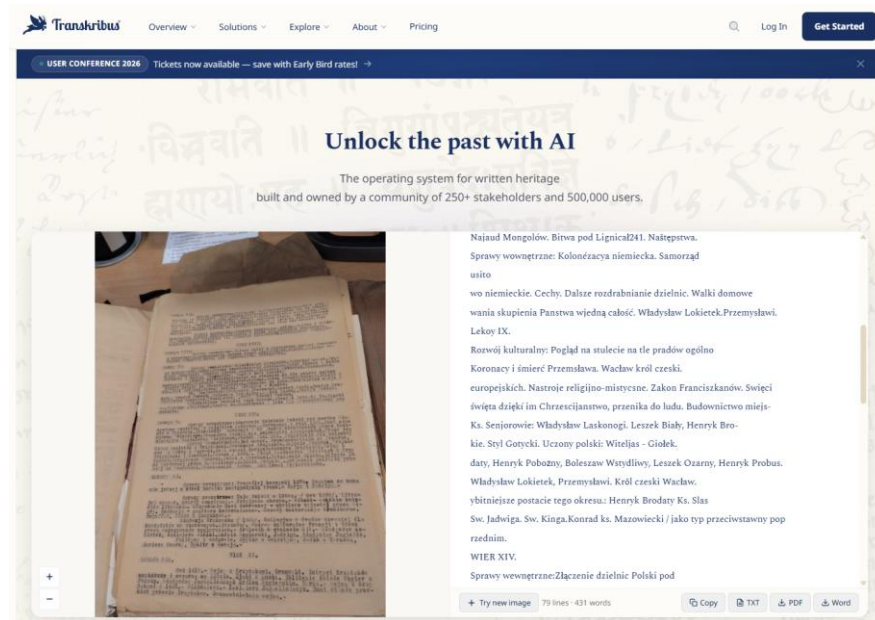
TRANSKRIBUS

Płatny (z bezpłatnym limitem) | Najlepszy wybór ogólny

Platforma do transkrypcji rękopisów historycznych. Uczy się indywidualnych stylów pisma (HTR – Handwritten Text Recognition).

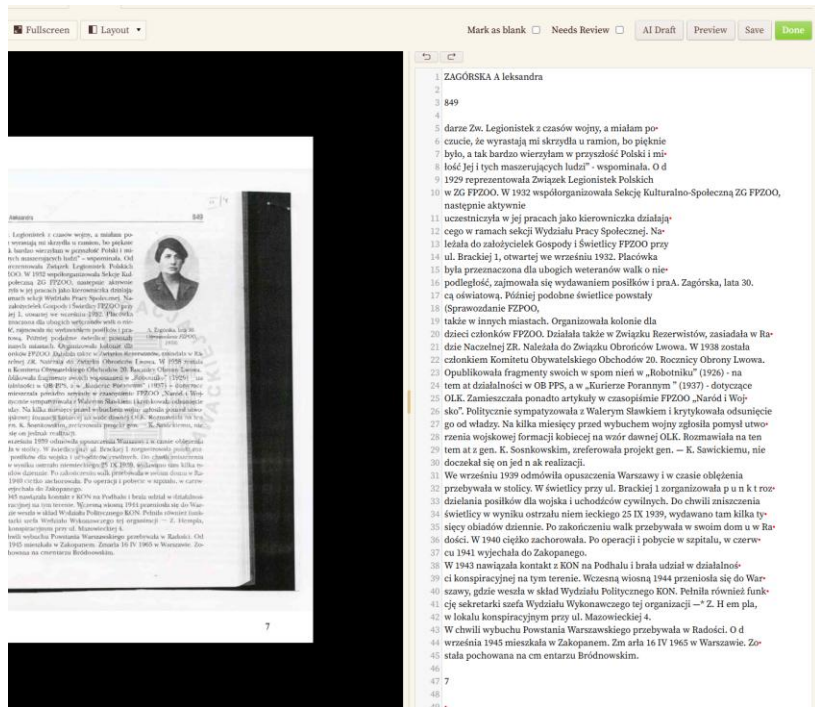
Transkribus ma gotowe, publicznie dostępne modele właśnie dla tego okresu i jest najczęściej używany przez historyków i archiwa. Bezpłatna wersja daje 100 kredytów miesięcznie (ok. 100 stron rękopisu).

Idealne jeśli: chcesz szybko zacząć bez konfiguracji technicznej.



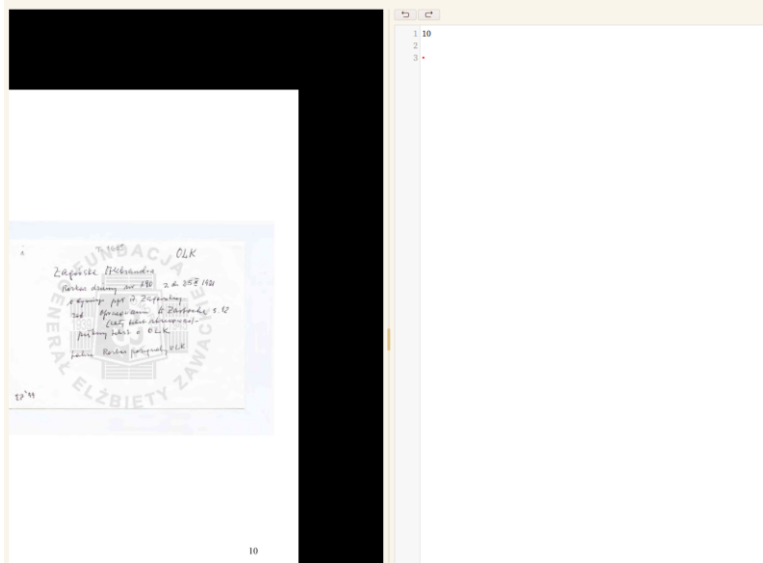


FROMTHEPAGE



Płatny (z planem darmowym) | Platforma crowdsourcingowa

FromThePage to platforma HTR ResearchGate ukierunkowana na współpracę społecznościową – wolontariusze i badacze wspólnie transkrybują dokumenty archiwalne. Bardzo popularna wśród instytucji kulturalnych (biblioteki, archiwa, muzea).





SCRIPILY

Płatne | Nowoczesny interfejs

Scripily obsługuje szeroką gamę dokumentów historycznych, w tym rękopisy, listy, pamiętniki i inne. Specjalistyczne OCR trenowane jest na dokumentach od XV wieku do połowy XX wieku. Dla odręcznych dokumentów dokładność wynosi zwykle 85–92% przy czytelnym piśmie. Scripily

Idealne jeśli: zależy Ci na prostym, nowoczesnym interfejsie webowym.

Process multiple documents or summarize a document

Convert Document

Take Photo with Camera

or



Document Language

No languages configured
Please add languages first

Points: BASIC 40 points remaining 40 points for extraction 10 points per extraction

AI Text Enhancement: BASIC Disabled - Raw OCR output

Extract Text (10 Points)

Edit Extracted Text

Download Copy

H B I U

nazwisk którym Foków Toruniu. Polska odzyskuje brzeg morski/1466/Zakon holdownikem Polski. Polityka dynastyczna Jagiellonów w syn Kazimierza królem ożenił i weverskim:argi a Moskwa. Wyprawa Jana Ciochacha na okos: caya: Lekoya XIII. Sprawy wewnętrzne: Unia, Horodelaka 1413. Przywileje dla Słaczki w Jediu, Czerwinku. Niezawie. Piotrkowie. 1497. Uposiedzanie mieszosan, pray twierdzenie chłopów do ziemi. Kozwój ejmików i bejmów. Za Kazimierza Jagiellonezy ka, zatare między Polake aita o otyr. Podo 1 Ukraine.Przyczacanie toh ziem do korony.Dobrowolne polszczenie się Litwy,hoaw rolnictwa.ksport sia do Gdanska. Polska: spichlerzem Odkrycie mery Kultura: Poglad na stulecie XV na tie og inych prądów my ynalazek druku 11 uropejskiej. Humanism. Odrodzenie. 7 ki. W budownictwie - Renesans. Prwisy historycy polski Jan Zugoszi. Ika-demia zaklada sldozy ordnie pod swim zwierznictwem. Sldozy zakonne: Królowie: Wt. Jagiello, 2.Warneneyzy: Kazimierz Jagiellonczy Jan Olbracht. Wodzowie i politycy: Ys. Itold.Zbigniew Clesnicki. Jan Dlu-Buropy. gosz. WIEK XVI. Lekoya 14. Sprawy zewnętrzne: Napady Tatarów. Pierwsze wojny z Moskwą. Charakterystyka stosunku oskwy do Polski.Bitwa pod Orsza 1514.Utrata Smolenska.ojna z - mistrzem krzyzaków. Hold 1525.Wojna z okochami.Jan a Tarnowa Obertyn.ojas z Moskwa o Infanty.Dobrowolne polszczenie się Infant. yprawa Stefana Batorego przeciw Moskwie. Lekoya 15. Reformacja. Le keya XVI. Sprawy wewnętrzne: Zjazd w Mielniku 1505.Sejm w Radomiu Ustawa Nihil hori. Sejm w Toruniu 1520.Uchwalenie przyszczyzny jako pr wa pomoczenie obowiazujacego. Zacczenie ks.Mazowieckiego do Korony. Beze ku- cya praw. Unia Lubelska 1569. Sejm 1570.wojsko kwarciarne.Oblatarnosc. Ele keye. viritum. Pacta Conventa. Artykuly Henryjanskie. Piechota Yanowa. Rejestr kozacki.Trybunaly:stosunek Etarego do moznowladow Zborowszey. Kolonizacya kresó wschodnich./ Napady latarów/ Unia Brzeska 1595./ Lekoya XVII. Rozwój kulturalny: Wiek złoty: Wielej pisarze i uczeni. Ko pemik. Rej. Kochanowski. Frycz. Modrzewski. Piotr Skarg.Rozwój języka pol- skiego.Akademia w ilnie w Zamosciu. Obyczaje- strój. plywy włoskie. Mlodziez wyjezdzá do adwy Rzymu i.t.d. Mlodziez wyjezdzá do liemiec. Wpisywy przeciwne katolicyzowi. Do Akademii w Krakowie przybijaja cudzo- ziemcy na studia. Królowie w wieku XVI. Aleksander. Zygmunt I.Zygmunt August Henryk Maleczysz. Stefan Batory. Aygmunt III Waza. Znakomici wodzowie i politycy. Ks. Konstanty Ostrogski. Jan Tarnowski. Jan Zamoski. Lekoya XVIII. XIX. Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej.Rozgłos i zaludnie- nienie. Stosunki wymarzone. Podział na wojewodztwa i ziemi. Organizacja armii. WIEK XVII. Lekoya XX. Sprawy zewnętrzne: Wojny z koskwas Kluszyn 1610. Moskwa, Smolensk.jazd tryumfalny Zolkiewskiego do arszawy. Propozycja Moskali. Zanieczanie pierwotnych planów.oskale wynoszą na tron Romanowa. i. 1618. roczym z oskwa. Wojna ze Szwedami Kirichim 1605. Wojna z Turkami Cezara 1620:Chocim. ojna z Moskwa za 2. IV.Najdalsze posuniecie się gra- nicy polskiej ku Wschodowi. Lekoya XXI. Sprawy wewnętrzne: Rozstrój wewnątrz. Rokosz Zebryzdows kiego. Kozacy. Stosunki na Ukrainie.Bunty Kozaków za Zygmunta III. Buat Chielnickiego. Tatrzy. Z62te wody. Korsun. Pilawice. Zbaraz.Zborów.Beres- techko Uroda Bialocerkiewska.Nowe wojny. Poddanie się kozaków carowi Moskiewskiemu.1653. Lekoya XXII. Sprawy zewnętrzne: Wojna ze Szwedami. Zdrada Opalinski go i nadziwiałów. Zajęcie arszawy Krakowa i.tad. Jednoczesnie napad, os kali na Litwe i kraine. Prusy królewskie z jete przez ks. pruskiego.Pow stanie ludu i szlachty przeciw Szwedom. Obrona Jasnej Góry.Konfederacy #Tyszczech. Przymerze z ustia i unia.Irakat welawiu.1607.Zwyci

Save to Collection Translate

MODELE MULTIMODALNE (TEKST + OBRAZ)

Claude (Anthropic) – całkiem dobrze radzi sobie z:

- odczytywaniem trudnych fragmentów ze zdjęć rękopisów,
- analizą treści i wydobywaniem informacji (osoby, daty, miejsca, zdarzenia),
- tłumaczeniem z języków obcych i archaicznych form językowych,
- streszczaniem i parafrazowaniem długich dokumentów.

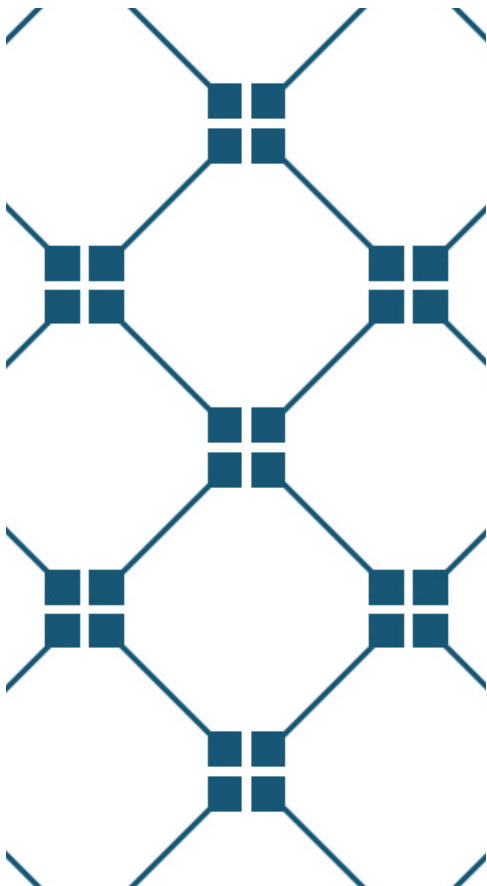
GPT-4o (OpenAI) – podobne możliwości, również przyjmuje obrazy. Dobry do odczytywania rękopisów i tłumaczeń.

Google Gemini – mocny w tłumaczeniach, dobra obsługa wielu języków, w tym słowiańskich.



PRAKTYCZNE ZASTOSOWANIA W PRACY HISTORYCZNEJ

- Transkrypcja trudnych fragmentów – jeśli Transkribus sobie nie poradził z fragmentem, warto wgrać zdjęcie do Claude'a lub GPT-4o i zapytać wprost: „Odczytaj ten fragment rękopisu z XIX wieku po polsku.”
- Wydobywanie informacji (entity extraction) – wklejasz transkrypcję i prosisz: „Wypisz wszystkie osoby, miejsca i daty wymienione w tym dokumencie”.
- Tłumaczenie archaizmów – np. tekst w XIX-wiecznej rosyjskiej kancelarii, staropolszczyźnie, łacinie, niemieckim Kurrentschrift po transkrypcji. Al świetnie radzi sobie z normalizacją archaicznego języka.
- Streszczenia i analiza – przy dużej liczbie listów czy dokumentów: „Opisz w 3 zdaniach czego dotyczy ten list i jaki jest jego ton.”
- Kontekstualizacja – „Jakie wydarzenia historyczne w Polsce w 1905 roku mogły wpłynąć na treść tego listu?” – Al jako rozmówca i pomocnik badawczy.



Kilka rzeczy, o których warto pamiętać:

Halucynacje – AI może „uzupełnić” nieczytelny fragment wymyślonymi słowami. Zawsze weryfikuj wyniki, szczególnie przy transkrypcji.

Precyzja dat i faktów – AI może mylić szczegóły historyczne; traktuj je jako punkt wyjścia, nie ostateczne źródło.

Trudne pismo – bardzo zdegradowane lub silnie skrócone rękopisy wciąż sprawiają trudność; specjalistyczne narzędzia HTR (Transkribus) często wypadają lepiej.

Prywatność – jeśli dokumenty są wrażliwe (dane osobowe, nieupublicznione archiwa), sprawdź politykę prywatności danego narzędzia przed wgraniem.



WAŻNE OGRANICZENIA

JAK KORZYSTAĆ Z NARZĘDZI?

TRANSKRIBUS — TRANSKRYPCJA RĘKOPISU

1. Zarejestruj konto na transkribus.eu
2. Prześlij skan dokumentu historycznego (JPG/PDF)
3. Uruchom model HTR (np. Handwritten Text Recognition)
4. Popraw błędy automatycznej transkrypcji
5. Eksportuj wynik do formatu TXT lub XML (PAGE format)



Archaiczna ortografia

Stara pisownia, brak ujednoliconych reguł, litery historyczne (np. ß, ꝛ, ꝥ)

Trudny charakter pisma

Gotyk, kancelaryjny, cyrylica, półuncjała – wymaga specjalistycznej wiedzy

Uszkodzenia nośnika

Plamy, dziury, wyblakłe fragmenty, przekreślenia i marginalia

Nieznane słownictwo

Latynizmy, regionalizmy, zawodowy żargon historyczny, wyrazy wyszłe z użycia

Skróty i ligury

Rozbudowane systemy skrótów (np. średniowieczne sigla), ligatury liter

Mieszanie języków

Dokumenty łączące łacinę, język ojczysty i inne w obrębie jednej strony

WYZWANIA TEKSTU HISTORYCZNEGO

Jak przesłać rękopis – instrukcja krok po kroku

1

Przygotuj skan

Zdjęcie lub skan w formacie JPG, PNG lub PDF. Minimalna rozdzielczość 200 DPI, dobra ostrość i kontrast. Unikaj cieni i zniekształceń perspektywicznych.

2

Wgraj plik

Kliknij ikonę załącznika lub przeciągnij plik do okna czatu. Obsługiwane są obrazy JPG/PNG oraz dokumenty PDF.

3

Napisz prompt

W polu tekstowym wpisz jeden z przygotowanych promptów. Możesz połączyć kilka promptów lub dostosować je do swojego dokumentu.

4

Iteruj i doprecyzuj

Jeśli wynik jest niezadowolający, poproś o ponowne odczytanie konkretnego fragmentu lub użyj prompt-a uzupełniającego z sugestią poprawy.

KROK 1: Ustal kontekst dokumentu

Zanim cokolwiek wyślesz do modelu — dostarcz tło historyczne. Kontekst drastycznie poprawia jakość odpowiedzi.

◆ PROMPT — Ramowy kontekst dokumentu

*Analizujesz historyczny dokument z [EPOKA, np. XVI w.] z terenu [REGION, np. Korony Polskiej].
Język dokumentu to [JĘZYK + DIALEKT]. Dokument pochodzi z [RODZAJ: archiwum miejskie / kościelne / królewskie].
Autor to prawdopodobnie [ROLA: skryba kancelaryjny / notariusz / duchowny]. Uwzględnij te dane we wszystkich kolejnych odpowiedziach.*

Dlaczego to ważne?



Epoka

Determinuje ortografię, gramatykę i używane skróty.



Region

Wskazuje dialekt, wpływy sąsiednich języków i lokalne konwencje.



Rodzaj dokumentu

Akt prawny różni się radykalnie od kroniki czy listu prywatnego.



Autor

Skrybowie mieli własne nawyki pisowni, których model powinien się spodziewać.

KROK 2: Transkrypcja bazowa (dyplomatyczna)

Poproś model o wierną transkrypcję — zachowującą oryginalną pisownię bez modernizacji.

◆ PROMPT — Transkrypcja dyplomatyczna

Wykonaj transkrypcję poniższego fragmentu. Zachowaj: oryginalną pisownię (bez modernizacji), wielkie litery zgodnie z oryginałem, skróty w postaci oryginalnej (rozwiązania podaj w nawiasach kwadratowych []), podziały wierszy oznaczone „|”, uszkodzenia tekstu jako „[...]”. Nie interpretuj — tylko przepisuj wiernie.
[WKLEJ TEKST LUB OBRAZ DOKUMENTU]

Konwencje transkrypcji dyplomatycznej:

[]

Fragment nieczytelny lub uszkodzony.

[abc]

Uzupełnienie tekstu przez transkrybenta.

(abc)

Rozwinięcie skrótu.

<abc>

Suplement — tekst opuszczony przez skrybę.

{ }

Tekst przekreślony przez autora.

//

Koniec strony / zmiany strony.

KROK 3: Rozwiązywanie trudnych miejsc

Gdy transkrypcja zawiera wątpliwe fragmenty — użyj ukierunkowanych promptów diagnostycznych.

◆ PROMPT — Nieczytelny fragment

*W wierszu [N] nie mogę odczytać słowa zaznaczonego „[?]”.
Podaj 3–5 możliwych odczytów, każdy z krótkim uzasadnieniem
(kontekst, paleografia, etymologia).
Oceń prawdopodobieństwo każdego w skali 1–5.*

◆ PROMPT — Nieznany skrót

*W dokumencie pojawia się skrót „[SKRÓT]”.
Podaj jego możliwe rozwinięcia uwzględniając: epokę, język, rodzaj
dokumentu i regionalne konwencje kancelaryjne.
Wskaż najczęstsze użycie w podobnych źródłach.*

◆ PROMPT — Niezrozumiałe słowo

*Słowo „[SŁOWO]” nie występuje we współczesnym słowniku.
Zbadaj: czy to hapax legomenon, regionalizm, technicyzm, forma
zepsuta czy latynizm?
Podaj najbliższe odpowiedniki i znaczenie w kontekście zdania.*

◆ PROMPT — Podwójne czytanie

*Ten sam fragment transkrybowałem na dwa sposoby: A) „[WERSJA
A]”, B) „[WERSJA B]”.
Oceń obie wersje pod kątem: zgodności paleograficznej, sensu w
kontekście zdania
i paraleli w podobnych dokumentach. Wskaż którą preferujesz i
dlaczego.*

💡 Zawsze pytaj o uzasadnienie — dobry prompt wymaga od modelu podania źródeł wnioskowania, nie tylko gotowej odpowiedzi.

KROK 4: Tłumaczenie i parafraza historyczna

Odróżnij tłumaczenie (przełożenie sensu) od parafrazy (uwspółcześnienie stylu) — każda ma inne zastosowanie.



TŁUMACZENIE

◆ PROMPT

Przetłumacz poniższy fragment z [JĘZYK ŹRÓDŁOWY, np. łacina średniowieczna] na [JĘZYK DOCELOWY]. Zachowaj archaiczny styl tam, gdzie to możliwe. Terminy prawne i techniczne pozostaw w oryginale z objaśnieniem w nawiasie. Jeśli słowo jest wieloznaczne, podaj alternatywne tłumaczenia.



PARAFRAZA

◆ PROMPT

Napisz parafrazę poniższego fragmentu w [JĘZYK DOCELOWY], przystosowaną dla współczesnego czytelnika nieznającego historii. Uprość strukturę zdania, zastąp archaizmy współczesnymi odpowiednikami, wyjaśnij kontekst kulturowy w nawiasach kwadratowych.

Zasady dobrego tłumaczenia tekstu historycznego:

- Nie modernizuj terminów prawnych i instytucjonalnych bez wyraźnej zgody.
- Formuły protokolarne (salutacje, datacje) tłumacz zgodnie z tradycją danego gatunku.
- Przy wieloznaczności zawsze podawaj warianty — nie wybieraj arbitralnie.
- Odróżniaj błędy skryby od archaicznego zapisu poprawnego.

KROK 5: Analiza struktury i treści dokumentu

Po transkrypcji przeanalizuj formę i znaczenie dokumentu. Modele świetnie radzą sobie z kategoryzacją i ekstrakcją.

◆ PROMPT — Identyfikacja gatunku

Przeanalizuj strukturę poniższego dokumentu. Określ:

- 1) Gatunek (akt notarialny, list, kronika, inwentarz...)*
- 2) Części składowe i ich funkcje*
- 3) Formularze kancelaryjne użyte w dokumencie*
- 4) Odbiegające od normy elementy*

◆ PROMPT — Ekstrakcja danych

*Wyodrębnij z dokumentu i przedstaw w tabeli JSON:
osoby (imię, rola, relacja do innych),
miejsca (nazwa, typ, lokalizacja),
daty (data, format, przeliczenie na styl gregoriański),
sumy i miary (wartość, jednostka, przelicznik).*

◆ PROMPT — Kontekst prawny

*Wyjaśnij kontekst prawny i społeczny poniższego dokumentu:
Jakie instytucje i normy prawne są przywoływane? Jaka była moc
prawna tego dokumentu?
Jakie konsekwencje mógł wywołać dla stron wymienionych w tekście?*

◆ PROMPT — Porównanie źródeł

*Porównaj ten dokument z typowym [GATUNEK] z [EPOKA]. Wskaż:
co jest standardową formułą, a co odstępstwem od normy.
Jakie cechy sugerują lokalną tradycję kancelaryjną?*

KROK 6: Edycja krytyczna i aparat naukowy

Edycja krytyczna to nie przepisanie — to ustandaryzowany tekst z aparatem naukowym, komentarzem i wariantami.

◆ PROMPT — Wersja edytorska

Na podstawie transkrypcji dyplomatycznej przygotuj wersję edytorską dokumentu:

- 1) Ustandaryzuj ortografię według zasad [NORMA, np. MHP / edycji krytycznych epoki]
- 2) Rozwiń wszystkie skróty (rozwinienia w nawiasach okrągłych)
- 3) Dodaj nowoczesną interpunkcję
- 4) Zachowaj oryginalny podział na wiersze / akapity
- 5) Wprowadź numerację wierszy co 5 linii

◆ PROMPT — Komentarz krytyczny

Do poniższej edycji tekstu przygotuj aparat krytyczny:

- Dla każdego słowa oznaczonego * utwórz przypis dolny z: uzasadnieniem odczytu, wariantami, źródłami paralelnymi
- Wskaż miejsca uszkodzeń i zaproponuj koniekturę (uzupełnienie)
- Wylistuj wszystkie loci similes (paralelne fragmenty z innych znanych dokumentów epoki)
- Sformułuj wstęp opisujący stan zachowania dokumentu

I

Transkrypcja dyplomatyczna

Wierny odczyt

II

Edycja krytyczna

Ustandaryzowany tekst

III

Tłumaczenie lub parafraza

Dostęp dla szerszego grona

IV

Aparat naukowy

Uzasadnienie decyzji

KROK 7: Weryfikacja i walidacja wyników

Model językowy może się mylić. Kluczowe jest systematyczne sprawdzanie każdego kroku.

◆ PROMPT — Samoweryfikacja

Oceń własną transkrypcję powyżej. Wskaż:

- 1) Miejsca, co do których nie jesteś pewien (prawdopodobieństwo < 80%)*
- 2) Założenia, które przyjąłeś bez wyraźnego uzasadnienia w tekście*
- 3) Co historycy powinni sprawdzić w oryginale zanim użyją tej transkrypcji*

◆ PROMPT — Cross-check

Porównaj dwie wersje transkrypcji tego samego fragmentu (A i B). Zidentyfikuj wszystkie rozbieżności. Dla każdej rozbieżności oceń, która wersja jest bardziej prawdopodobna i dlaczego. Zaproponuj wersję trzecią jeśli żadna nie jest zadowalająca.

Typowe błędy modeli — na co uważać:

⚠ Halucynacja dat

Model może wpisywać daty spójne logicznie, ale niebędące w oryginale — zawsze weryfikuj w dokumencie

⚠ Modernizacja pisowni

Automatyczne poprawianie starej ortografii na współczesną — użyj promptu z zakazem modernizacji

⚠ Błędne rozwinięcia skrótów

Skróty kancelaryjne są nieliniowe — sprawdzaj w słownikach specjalistycznych (np. Cappelli)

⚠ Brak sygnalizacji niepewności

Bez odpowiedniego promptu model poda pewne brzmienie nawet przy 50% pewności — wymagaj skal prawdopodobieństwa

KROK 8: Gotowy schemat promptowania

Sekwencja 8 kroków — stosuj zawsze w tej kolejności:

1

Ustal kontekst

Epoka, region, język, rodzaj dokumentu, autor

3

Rozwiązanie trudności

Nieczytelne fragmenty, skróty, hapaksy

5

Analiza struktury

Gatunek, formuły, ekstrakcja danych (JSON)

7

Weryfikacja

Samoweryfikacja, cross-check, walidacja

2

Transkrypcja dyplomatyczna

Wierny odczyt z konwencjami edytorskimi

4

Tłumaczenie / parafraza

Przekład sensu lub uwspółcześnienie stylu

6

Edycja krytyczna

Standaryzacja + aparat naukowy + koniektura

8

Dokumentacja

Zapisz prompty, wersje i decyzje edytorskie



Zapisz każdy prompt jako szablon i twórz własną bibliotekę narzędzi do pracy z dokumentami historycznymi.

[illegible][illegible]

Oto transkrypcja tekstu z obu stron notatnika:

LEWA STRONA:

niewiadomo czy jest z ojcem czy
z Ryakami i turnkin-
Panie Marysie przepisarz we wtorek
H 12/9 do faryz / p. Klimato z Krakow/
Zabrać trochę prowiantów i repty. Zostan-
nię u mnie / p. Prof. Turecki z Jasiem
uciekli z Krakowe - p. Marysię ugrominą
kmeritrous - stronie źle wyglądają
żeć odjechać 13/9 - rano do Krakow
z Radwaneu od Diskaty - Kborz Zarządok
30zt. ze Jurmanole do Krakow 20 faryz/
D. Biborski z p. Maraoustrze i cook
sor u mnie - bo 11/9 nie Dulkpomuje,
sir radia nawet zagraniczne audyz/o
Niewiem nie co się w świecie druge
z Zarygrab Spokog - ale obuwnie
Smutno kolej niema - pouty niema -

Claude

nie wiadomo czy jest z ojcem, czy
z p. Kujakami? Panna Marysia
przyjechała we wtorek tj. 12/9 do
Zarzyc (z p. Klimatą z Krakowa).
Zabrała trochę prowiantów, resztę
zostawiła u mnie. P. Prof. Zarzycki z
Jasiem uciekli z Krakowa. P. Maria
[...]. Zmartwiona – strasznie źle
wygląda, odjechała 13/9 rano do
Krakowa z Radwańcem [...] – który
zarządał 30 zł za furmankę do
Krakowa ze Zarzyc. P. Biborska z p.
Maranowską z córką są u mnie. Od
11/9 nie funkcjonują już radia, nawet
zagraniczne audycje. Nie wiem nic co
się w świecie dzieje. W Zarzycach
spokój – ale obuwnie (?) smutno, kolei
nie ma, poczty nie ma.

Analiza

Tekst w tym dzienniku jest pisany odręcznym pismem z okresu II wojny światowej (prawdopodobnie wrzesień 1939 roku). Poniżej znajduje się transkrypcja obu stron, z zachowaniem oryginalnej pisowni i układu. Niektóre słowa, ze względu na charakter pisma, mogą być interpretacją najbardziej prawdopodobnego znaczenia.

Lewa strona

nie wiadomo czy jest z ojcem czy
z Rybakami w Żurawnikach.
Panna Marysia przyjechała we wtorek
tj. 12/9 do Fany (2 p. Klimatowa z Krakowa)
zabrała trochę prowiantów (reszta zosta-
wiła u mnie) p. Prof. Pierzchała z Jasiem
uciekli z Krakowa – p. Marysia ogromnie
zmizerowana – strasznie źle wygląda.
Już odjechała 13/9 rano do Krakowa
z Radwanowic od Moskały – który zarząda
30 zł. Za furmankę do Krakowa ze Fanyą.
P. Biborska z p. Maranowską i córką
są u mnie i od 11/9 nie funkcjonują
już radia nawet zagraniczne audycje.
Niewiem nic co się w świecie dzieje
W Faryach spokój – ale okrutnie
smutno Kolej niema – poczty niema –

Gemini

Odczytaj ten tekst z września 1939 r., z Polski, napisany w j. polskim, jest to pamiętnik pisany przez Annę Mądrzyk. Przeczytaj wiernie, zgodnie z transkrypcją dyplomatyczną. Nieczytelne fragmenty i skróty zaznacz, nie zmyślaj.

STRONA LEWA:

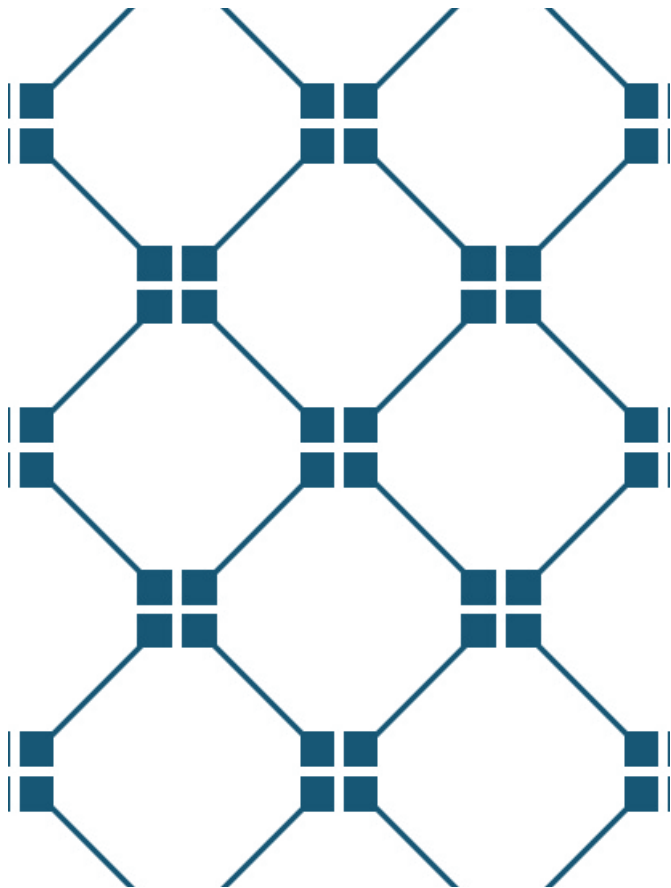
niewiadomo czy jest z ojcem czy
z Rya[?]kami · [słowo nieczytelne]
Panie Marysie przepisarz we wtorek
H[?] 12/9 do [Pa]ryż / p. Klimat[o?] z Krakow[a]/
Zabrać trochę prowiantów i [rep?]ty. Zostan-
nite[?] u mnie / p. Prof. Tur[z]ecki z Jasiem
uciekli z Krakow[a] - p. Marysię u[?]gromni[?]
k[?]mertirous[?] - stronie źle wyglądają
żeć[?] odjechać 13/9 - rano do Krakow[a]
z Radwan[em?] od [D?]iskaty - Kb[?]órz Zarząd[?]o
30 zł. ze [J?]urman[a?] do Krakow[a] 20 [fa?]ryz[?]
[D?]. Biborski z p. Mara[n?]owsk[ą?] i cook[?]
sor[?] u mnie - bo 11/9 nie [Du?]lkpomuje[?],
sir[?] radia nawet zagraniczne audy[cj]e[?]
Niewiem[sic] nic co się w świecie drug[?]
z Zary[?]grad[?] Spokój - ale obuwnie[?]
Smutno kolej niema - pouty[?] niema -

Objaśnienia i uwagi:

- [?] / [nieczytelne]: Słowo "zabytki" na prawej stronie jest niepewne ze względu na kontekst i krój liter; przy "Mieciowi" występuje skrót lub kwota, której nie da się jednoznacznie odczytać (prawdopodobnie dotyczy wydatków).
- **Fanya / Faryach**: Nazwa miejscowa lub osobowa, pisana przez autorkę z dużej litery, prawdopodobnie odnosi się do konkretnego domostwa lub części miejscowości.
- **Pisownia**: Autorka konsekwentnie pisze "niewiem", "niema" oraz "prowiantów" (zamiast prowiantu), co jest typowe dla ówczesnej polszczyzny potocznej lub regionalnej.

Gemini

Claude



DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!
